

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/101/2020
Identifikačné číslo spisu: 1207211427
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1207211427.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudkýň JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcov 1/ V. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX B. XX, 2/ F. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. B. XXXX/XX, XXX XX B. a 3/ Z. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XB, XXX XX B., zastúpenej JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., so sídlom Staré Grunty 162, 841 04 Bratislava, IČO: 47 233 931, proti žalovaným 1/ J. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XX, XXX XX B., 2/ I. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. XX, XXX XX B., obidvoch zastúpených JUDr. Zuzanou Kubalovou, advokátkou so sídlom Obchodná 40, 811 06 Bratislava a 3/ Československej obchodnej banke, a. s., so sídlom Žiškova 11, 811 02 Bratislava, IČO: 36 854 140, o určenie práva k nehnuteľnosti, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 45C/78/2007, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/473/2015-307 zo dňa 25. januára 2018 takto

rozhodol:

I. V dovolacom konaní p o k r a č u j e na strane žalobcu s dedičmi pôvodného žalobcu 1/ neb. V. A., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, a to s 1/ V. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX B. XX a 2/ F. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. B. XXXX/XX, XXX XX B..

II. Dovolanie z a m i e t a.

III. Žalobcovia m a j ú voči žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 45C/78/2007-233 zo dňa 16.05.2011 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 45C/78/2007-268 zo dňa 23.10.2015 určil, že byt č. XX na 4. poschodí domu súpisné číslo XXX na adrese I. XX, B., zapísaný na LV č. XXXX pre katastrálne územie J., vedenom Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, spolu so spoluvlastníckym podielom 5639/664956 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu súpisné číslo XXX, na adrese I. XX, B., zapísaným na LV č. XXXX pre katastrálne územie J., patrí do dedičstva po X.. D. A., rodenej V., zomrelej XX.XX.XXXX, naposledy bytom I.D. XX, B.

(prvý výrok). Určil tiež, že záložné právo v prospech žalovaného 3/, zapísané pod číslom vkladu V-XXXXX/XX z 19.09.2006, na liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie J., vedenom Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu nevzniklo (druhý výrok). Žalovaným 1/ - 3/ (označeným ako odporcovia, pozn. dovolacieho súdu) uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava II súdny poplatok za návrh v sume 199 eur, v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (tretí výrok) a rozhodol, že žalobcom (označeným ako navrhovatelia, pozn. dovolacieho súdu) sa náhrada trov právneho zastúpenia nepriznáva (štvrtý výrok). Súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia § 7 ods. 1, 2 veta prvá, § 34, § 37 ods. 1, § 38 ods. 1 a § 41 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že pôvodná vlastníčka uvedeného bytu X.. D. A. stratila spôsobilosť mať práva a povinnosti dňom jej smrti dňa 27.01.2006, preto dňa 08.02.2006 nemohla splnomocniť E. O. k zastupovaniu v plnom rozsahu v právnej veci predaja bytu č. XX, na 4. nadzemnom podlaží, obytného domu súpisné číslo XXX v B., na I. XX a nemohla dňa 09.02.2006 tento byt odpredať Q. A.. Q. A. tento byt dňa 12.05.2006 odpredal F. F., ktorý ho kúpnu zmluvou zo dňa 10.07.2006 odpredal žalovaným. Okresný súd považoval plnú moc zo dňa 08.02.2006, ktorú mala udeliť X.. D. A., za neplatný právny úkon, rovnako ako následne uzavretú kúpnu zmluvu o odpredaji označeného bytu. Keďže nevlastník nemôže uzavrieť platnú zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, nemohlo vzniknúť ani záložné právo k predmetnej nehnuteľnosti, v dôsledku čoho žalobe v plnom rozsahu vyhovel. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že o náhrade trov konania nerozhodoval, keďže právny zástupca žalobcov (v tom čase V. A., nar. XX.XX.XXXX a Z. A., pozn. dovolacieho súdu), hoci títo boli v konaní úspešní, si trovy konania neuplatnil. V doplniacom rozsudku uviedol, že vo výrokovej časti rozsudku nerozhodol o trovách právneho zastúpenia žalobcov. Žalobcom náhradu trov konania nepriznal s poukazom na § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, nakoľko si napriek úspechu v konaní náhradu trov konania neuplatnil. O povinnosti zaplatiť súdny poplatok žalovanými okresný súd rozhodol podľa § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 9Co/473/2015-307 zo dňa 25. januára 2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku, ktorým určil, že byt č. XX na 4. poschodí domu súpisné číslo XXX na adrese I. XX, Bratislava, zapísaný na LV č. XXXX pre katastrálne územie J.D., vedenom Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, spolu so spoluvlastníckym podielom 5639/664956 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu súpisné číslo XXX, na adrese I. XX, B., tak isto zapísaným na LV č. XXXX pre katastrálne územie J., patrí do dedičstva po X.. D. A., rod. V., zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom I.D. XX, B. a zmenil vo výroku, ktorým súd určil, že záložné právo v prospech žalovaného 3/, zapísané pod číslom vkladu V-XXXXX/XX z 19.09.2006 na liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie J., vedenom Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu nevzniklo, a to tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Vo výroku o povinnosti žalovaných 1/, 2/, 3/ zaplatiť súdny poplatok rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd doplniaci rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 45C/78/2007-268 zo dňa 23.10.2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd tiež rozhodol, že neodkladné opatrenie nariadené súdom prvej inštancie uznesením č. k. 45C/78/2007-50 zo dňa 25.10.2007 ponecháva v platnosti. Napokon odvolací súd opravil záhlavie rozsudku a doplnacieho rozsudku súdu prvej inštancie súdu v časti označenia žalovaného 3/ tak, že jeho správne označenie je Československá obchodná banka, a. s., Bratislava, Žiškova č. 11, IČO: 36 854 140.

2.1. Konanie bolo začaté za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ale odvolací súd v zmysle § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) účinného od 01.07.2016 vychádzajúc z princípu okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem aplikoval novú procesnú úpravu.

2.2. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie (odvolateľmi nespochybnenými) aj s jeho záverom o neplatnosti prevodu vlastníckeho práva z dôvodu straty spôsobilosti alebohej X.. D. A. mať práva a povinnosti úmrtím s poukazom na všeobecne platnú právnu zásadu „nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“, t. j. „nikto nemôže na druhého previesť viac práva, ako má sám“. Súd prvej inštancie v tomto smere prijaté právne závery primerane vysvetlil a z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. S poukazom na § 217 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 378 ods. 1 CSP odvolací súd

skúmal naliehavý právny záujem žalobcov (v tom čase V. A., nar. XX.XX.XXXX a Z. A., pozn. dovolacieho súdu) na určovacej žalobe podľa § 137 písm. c/ CSP a konštatoval, že žalobcovia majú naliehavý právny záujem na určení, že vo výroku špecifikovaný byt patrí do dedičstva po X. D. A., keďže sledujú dosiahnutie zhody zápisu vo verejnom registri (katastri nehnuteľností) so skutočným právnym stavom a na podklade tohto rozhodnutia bude nehnuteľnosť predmetom dodatočného dedičského konania. Súdna prax (rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/154/2010, 3Cdo/105/2013, 4Cdo/247/2011) akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, že tá - ktorá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, avšak výlučne za účasti dedičov (zákonných aj závetných), ktorých je v tomto sporovom konaní potrebné považovať za nerozlučných spoločníkov v zmysle § 77 ods. 1 CSP (predtým § 91 ods. 2 OSP), vystupujúcich buď na strane žalobcov (aktívna legitímácia), alebo žalovaných, popri súčasných vlastníkoch spornej nehnuteľnosti (pasívna legitímácia). Žalobcovia sú dedičmi po zomrelej X. D. A., rod. V., čo bolo preukázané osvedčením o dedičstve sp. zn. 38D/187/2006, Dnot 29/2006, preto sú aktívne legitimovaní na podanie žaloby, že vec patrí do dedičstva a pasívne legitimovanými sú súčasní vlastníci predmetnej nehnuteľnosti, t. j. žalovaní 1/, 2/, keďže im podľa zápisu v katastri nehnuteľnosti svedčí vlastnícke právo vylučujúce, že by vec patrila do dedičstva po neb. D. A., v dôsledku čoho odvolací súd označil odvolacie námietky žalovaných nenáležitú.

2.3. Existenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení odvolací súd skúmal aj v prípade žalobného návrhu o určenie, že záložné právo v prospech žalovaného 3/, zapísané pod číslom vkladu V-XXXXXX/XX z 19.09.2006 na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. úz. J., vedenom Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, nevzniklo. Zdôraznil, že existencia (prípadne neexistencia) práva nemôže byť určená za dobu minulé ani do budúcnosti. Vyplýva to nielen z gramatického výkladu ustanovenia § 137 písm. c/ CSP pripúšťajúceho iba určenie, či tu právo je alebo nie je (nie určenia, či tu právo bolo alebo nebolo), ale tiež z ustanovenia § 217 ods. 1 CSP, podľa ktorého je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Naliehavosť právneho záujmu predpokladaná v § 137 písm. c/ CSP (§ 80 písm. c/ OSP) sa musí vždy skúmať v súvislosti so žalobcom uplatneným petitom (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/131/2006, 2Cdo/32/1998, 5Cdo/224/2008). Žalobcovia v prejednávanom spore vzhľadom na uplatnený petit (záložné právo v prospech žalovaného 3/ nevzniklo) nemajú naliehavý právny záujem na takomto určení, pretože podaná žaloba nie je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcov. V prípade vyhovenia žalobe by súd určil neexistenciu práva v minulosti, nie spôsobom vyplývajúcim z ustanovenia § 137 písm. c/ CSP (§ 80 písm. c/ OSP). Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/91/2006 konštatoval, že nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstáť a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu“ (podobne v rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo/240/2006, 1Cdo/13/2010, 3Cdo/56/2011, 1Cdo/324/2014, 3Cdo/887/2015, 5Cdo/345/2015, 8Cdo/26/2016). Aj ústavný súd zaujal názor, podľa ktorého ak všeobecný súd dospeje k záveru, že naliehavý právny záujem nie je daný, vecnou stránkou podanej určovacej žaloby sa ďalej nezaoberá (II. ÚS 137/08). Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení teda bráni odvolaciemu súdu vo veci ďalej konať a meritórne sa žalobou zaoberať, v dôsledku čoho rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým určil, že záložné právo v prospech žalovaného 3/, zapísané pod číslom vkladu V-XXXXXX/XX z 19.09.2006 na liste vlastníctva č. XXXX katastrálne územie J., vedenom Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislavu, nevzniklo, v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol, keďže posúdenie naliehavého právneho záujmu súdom prvej inštancie spočívalo na nesprávnom právnom posúdení.

2.4. K odvolacej námietke žalovaných 1/, 2/ o nevykonateľnosti rozsudku v dôsledku nesprávneho označenia žalovaného 3/ v konaní odvolací súd uviedol, že žalobcovia v žalobe označili ako žalovaného 3/ Československú obchodní banku, a. s., pobočku zahraničnej banky v SR, Michalská 18, Bratislava, IČO: 30 805 066, ktorá zanikla dňa 14.01.2015 dobrovoľným výmazom. Takto označený je žalovaný 3/ aj v odvolaní napadnutom rozsudku a doplniacom rozsudku. Z celého obsahu spisu (plnomocenstvo na zastupovanie v konaní, zápisnice o pojednávaniach, vyjadrenie žalovaného 3/ k odvolaniu) ale vyplýva, že súd prvej inštancie konal ako so žalovaným 3/ so spoločnosťou Československá obchodná banka, a. s., Bratislava, Michalská 18 (v súčasnosti Žiškova č. 11), IČO: 36 854 140, ktorá bola založená dňa 01.01.2008. Z výpisu z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I vyplýva, že táto obchodná spoločnosť bola založená zakladateľskou zmluvou spísanou do not. zápisnice N 572/07 Nz 32049/07 dňa 14.08.2007 v znení dodatku č. 1N 802/07 Nz 49163/07 zo dňa 26.11.2007 notárkou P. Ľ. G..

Československá obchodná banka, a. s. na základe § 59 ods. 4 a ods. 5 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov prebrala práva a povinnosti Československej obchodní banky, a. s., pobočky zahraničnej banky v SR, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Po, vložka 168/B, vzniknuté do 31.12.2007. Z uvedeného vyplýva, že Československá obchodná banka, a. s. prebrala všetky práva a povinnosti Československej obchodní banky, a. s., pobočky zahraničnej banky v SR, zapísanej v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I. Vzhľadom na uvedené je zrejmé, že súd prvej inštancie konal so subjektom Československá obchodná banka, a. s., Bratislava, Michalská 18 (v súčasnosti Žiškova č. 11), IČO: 36 854 140. Označenie žalovaného 3/ v záhlaví rozsudku a v záhlaví doplnčacieho rozsudku potom predstavuje len zrejmú nesprávnosť, ktorú odvolací súd postupom podľa § 224 CSP v spojení s ustanovením § 378 ods. 1 CSP odstránil, keď opravil záhlavie rozsudku a doplnčacieho rozsudku súdu prvej inštancie súdu v časti označenia žalovaného 3/. Uvedený postup je podľa odvolacieho súdu možný, lebo aj keď nová právna úprava (predtým § 222 ods. 3 OSP) ako spôsob vybavenia odvolania nariadenie opravy napadnutého rozhodnutia explicitne neuvádza, je takýto postup odvolacieho súdu prípustný (Civilný sporový poriadok. Veľký komentár. Števíček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajanková, Tomašovič a kol., Nakladateľstvo C. H. Beck, str. 825). Vzhľadom na uvedené skutočnosti je po oprave záhlavia rozsudku a doplnčacieho rozsudku námietka žalovaných o nevykonateľnosti rozsudku vo vzťahu k označeniu žalovaného 3/ nedôvodná.

2.5. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie doplnčacím rozsudkom č. k. 45C/78/2007-268 zo dňa 23. októbra 2015 (jeho prvopis na č. l. 268 spisu) žalobcom nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia s odôvodením, že „právny zástupca žalobcov sa počas celého konania k otázke trov konania nevyjadril, urobil tak až podaním doručeným súdu dňa 17.05.2015, teda až po vyhlásení rozsudku 45C/78/2007-233 zo dňa 16.05.2011.“ Rozsudok tohto znenia vyhlásil aj na pojednávaní dňa 23.10.2015, čo vyplýva zo zvukového záznamu, ktorý sa nachádza na nosiči dát, keďže v spise sa zápisnica z pojednávania zo dňa 23.10.2015 nenachádza napriek tomu, že vyhotoviť zápisnicu z pojednávania bol povinný súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 40 OSP. V spise sa nachádza aj ďalšie písomné vyhotovenie doplnčacieho rozsudku súdu prvej inštancie sp. zn. 45C/78/2007 zo dňa 23. októbra 2015 (bez označenia č. l. a bez označenia, či ide o prvopis, rovnopis), a to za prvopisom doplnčacieho rozsudku č. k. 45C/78/2007-268. Týmto okresný súd rozhodol, že rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. 45C/78/2007-233 zo dňa 16.05.2011 sa doplnia týmto výrokom: Žalovaní 1/ až 3/ sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni trovy právneho zastúpenia v sume 572,27 € v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto doplnčacieho rozsudku. Toto písomné vyhotovenie doplnčacieho rozsudku je aj podpísané zákonnou sudkyňou a jeho súčasťou je aj úprava pre súdnu kanceláriu týkajúca sa jeho doručovania a k tomuto sú pripojené doručky od právnych zástupcov strán sporu a žalovaného 3/. Z obsahu spisu nemožno zistiť, ako vlastne rozhodol súd prvej inštancie o náhrade trov konania, ktoré písomné vyhotovenie doplnčacieho rozsudku doručoval právnym zástupcom strán sporu a žalovanému 3/. Diskrepancia medzi tým, čo okresný súd vyhlásil na pojednávaní konanom dňa 23.10.2015 a medzi písomným vyhotovením nachádzajúcim sa na č. l. 268 a ďalším písomným vyhotovením bez označenia č. l. vyvoláva právnu neistotu. Týmto nesprávnym procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil stranám sporu, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces v časti náhrady trov konania, v dôsledku čoho bolo potrebné doplnčací rozsudok (ktorý obsahuje závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej) a výrok o povinnosti zaplatiť súdny poplatok (rovnako závislý výrok od rozhodnutia vo veci samej, vzhľadom na úspech strán sporu v konaní) zrušiť v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a s odkazom na ustanovenie § 391 ods. 1 CSP vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2.6. Súd prvej inštancie podľa pokynu odvolacieho súdu opätovne rozhodne o náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP) vzhľadom na úspech strán v konaní, keď s poukazom na ustanovenia § 470 ods. 1, 2 CSP a princíp okamžitej aplikovateľnosti procesnoprávných noriem rozhodne len o nároku na náhradu trov konania v zmysle § 262 ods. 1 CSP. Následne o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Rovnako vyšší súdny úradník rozhodne opätovne o povinnosti zaplatiť súdny poplatok, keďže v zmysle § 14 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov vo veciach podľa tohto zákona koná a rozhoduje vyšší súdny úradník vrátane rozhodovania o zastavení konania.

2.7. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil len v časti, rozhodol v zmysle § 335 ods. 3 CSP o tom, že neodkladné opatrenie nariadené súdom prvej inštancie po začatí konania vo veci samej uznesením č. k. 45C/78/2007-50 zo dňa 25.10.2007 vo vzťahu k žalovanému 3/ ponecháva v platnosti. Odvolací súd zastal názor, že je vzhľadom na celkové rozhodnutie vo veci potrebné, keď neodkladné opatrenie vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ zanikne v zmysle § 333 CSP, ponechať nariadené neodkladné opatrenie vo vzťahu k žalovanému 3/ v platnosti, aby nedošlo k realizácii výkonu záložného práva a nebola ohrozená ochrana, ktorá bola žalobcom nariadením neodkladného opatrenia poskytnutá.

3. Proti potvrdzujúcemu výroku rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie z dôvodu uvedeného v § 421 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku navrhnúc, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. V súvislosti s vymedzením dovolacej otázky žalovaní 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/71/2011 riešiace celkom výnimočné prelomenie princípu ochrany skutočného vlastníka ochranou dobrej viery nového nadobúdateľa, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec podľa práva riadne nadobudol (nálež Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 3314/11). Tvrdili, že nadobudli vlastnícke právo k bytu č. X v bytovom dome súp. č. XXX na I. R. V. B. spolu so spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach bytového domu od predávajúceho F. F. v dobrej viere. Objektívne nemohli predpokladať, že tento nie je vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti, hoci bol ako vlastník riadne zapísaný vo verejnej, štátom vedenej evidencii aprobovanej vtedajšou Správou katastra pre hlavné mesto SR Bratislava; odkázali na zásadu materiálnej publicity. Ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti nemohli dôvodne pochybovať o tom, že F. F. nemá k tejto nehnuteľnosti vlastnícke právo. Rovnako nijakú pochybnosť nemal ani žalovaný 3/, ktorý po vypracovaní znaleckého posudku k nehnuteľnosti zriadil záložné právo. Obozretne nepostupovali žalobcovia, ktorí mali možnosť kedykoľvek oboznámiť sa s listom vlastníctva. Už v čase predbežného prejednávania dedičstva po matke žalobcov v marci 2006 bolo zrejmé, že na liste vlastníctva ich právna predchodkyňa uvedená nie je, no žalobcovia nevykonali žiadne opatrenia na ochranu ich vlastníctva, žaloba bola podaná 25.04.2007 a žalobkyňa II/ vstúpila do konania až na základe návrhu zo dňa 16.02.2010.

3.2. Dovolatelia odvolaciemu súdu vytkli, že sa nesprávne vysporiadal s ich námietkami a pri vyriešení predbežnej právnej otázky spočívajúcej v posúdení zmluvy, na základe ktorej nadobudli nehnuteľnosť od predávajúceho F. F., keď konštatoval, že: „Prezentovaná právna argumentácia vo vzťahu k žalobnému petitu ktorým je, že vec parí do dedičstva je neopodstatnená, keďže žalobcovia sa nedomáhajú určenia žiadneho práva, ani uloženia žiadnej povinnosti voči F. F.. Je potrebné prisvedčiť žalobcom, že vo vzťahu k F. F. nie sú aktívne legitimovaní na podanie žiadnej určovacej žaloby, keďže by do úvahy prichádzala iba neplatnosť právneho úkonu - kúpnej zmluvy, na určení ktorom absentuje naliehavý právny záujem, a určenia ktorého sa žalobcovia ani nedomáhajú. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť, či neplatnosť, sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Určenie existencie právnej skutočnosti (napríklad, že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Preto výrok rozsudku, že kúpna zmluva je neplatná, nemá aktuálnu výpovednú hodnotu. Nová právna úprava CSP pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva). Žalobný návrh znejúci na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z osobitného predpisu nevyplýva, preto by bolo potrebné tento žalobný nárok považovať za vadný a teda procesne neprípustný. V danom prípade je potrebné sa otázkou neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovanými 1/, 2/ a F. F.A. zaoberať len ako otázkou predbežnou, ktorá má význam v konaní o tom, či byt patrí do dedičstva, v konaní v ktorom F. F. postavenie pasívne legitimovaného hmotnoprávny predpis neumožňuje. Vzhľadom na vyššie uvedené sú námietky žalovaných 1/, 2/ nedôvodné a odvolací súd vo výroku, ktorým súdu prvej inštancie určil, že byt patrí do dedičstva po X.. D. A., rodenej V., zomrelej XX.XX.XXXX, naposledy bytom I. XX, B. v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil“. Výtikli odvolaciemu súdu, že vôbec nezobral do úvahy dobrú vieru a dobromyseľnosť žalovaných 1/ a 2/. V zmysle rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011 je povinnosťou súdu v každej prejednávanej veci vyvinúť maximálne úsilie pre nájdenie takého riešenia, ktoré bude zlučiteľné so všeobecnou

predstavou spravodlivosti.

3.2.1. Dovolatelia zdôraznili, že odvolací súd sa nevysporiadal s ich námietkou, že súd rozhodujúci v prvej inštancii nekonal v súlade s ustanoveniami OSP a nesprávne posúdil vec z hľadiska hmotného aj procesného práva s poukazom na § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) OSP. Poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/319/2017 aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015, ktorý konštatoval potrebu posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky nemo plus iuris o nové interpretačné závery či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Ústavný súd uviedol, že tak musí postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Pokiaľ nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má nie byť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní. V závere ústavný súd konštatoval, že toto pravidlo možno použiť aj pre riešenie skutkovo podobných prípadov na území Slovenska, lebo dáva rozumný zmysel na usporiadanie celej matérie pri rovnakom právnom základe. Dovolatelia podotkli, že k rovnakým záverom došla aj predvojnová judikatúra či neskoršia jurisprudencia (rozhodnutie č. 10750) aj zahraničná právna úprava (poľská, talianska, maďarská, rakúska) a rovnakou problematikou sa zaoberal aj český ústavný súd.

3.3. V závere dovolatelia navrhli, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť a právoplatnosť rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu v časti napadnutej dovolaním s poukazom na § 444 CSP. Uviedli, že dôvody hodné osobitného zreteľa vyplývajú zo samotného obsahu, keď sú právne závery súdov nižších inštancií arbitrárne a v rozpore s rozhodovacou činnosťou najvyšších súdnych autorít, nekonformné s Ústavou Slovenskej republiky, proces ako celok bol nespravodlivý a ako nespravodlivý vyznieva aj jeho výsledok. Odkladom vykonateľnosti a právoplatnosti bude predídene vzniku závažných škôd na strane žalovaných 1/ a 2/.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že žalovaní 1/ a 2/ v dovolaní neformulovali právnu otázku súvisiacu s konfliktom zásady nemo plus iuris a ochrany dobrej viery nadobúdateľa. Právne otázky súvisiace s týmto konfliktom dovolacím súdom nie sú rozhodované rozdielne a daní dovolatelia neuvádzajú príklady rozdielneho výkladu tejto právnej otázky; uvádzajú príklady, kedy súdy na základe špecifických skutkových okolností jednotlivých prípadov dospeli k rôznemu riešeniu konfliktu práv. Zdôraznili na potrebu prihliadať na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď vyššie riziko má nie byť nedbalý vlastník ako nadobúdateľ v dobrej viere. Žalobcovia sa zaujímali o dedičstvo po svojej alebohej matke a o sfaľšovanie jej podpisu po jej smrti a následných prevodoch vlastníckeho práva sa dozvedeli práve v súvislosti s tým, že sa o svoje vlastníctvo zaujímali, neboli teda nedbalými vlastníkmi. Dovolatelia nepredložili žiadne dôkazy preukazujúce existenciu výnimočných okolností, pre ktoré by súdy mali uprednostniť ochranu domnelého vlastníka pred skutočným vlastníkom. Právny stav navodený okresným a odvolacím súdom preto zodpovedá princípu všeobecnej spravodlivosti, čo v konkrétnom prípade znamená vysporiadanie všetkých vzťahov vzniknutých v dôsledku neplatných zmlúv o prevode bytu. V zmysle práva majú žalovaní právo na vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatnej zmluvy voči p. F.; žalobcovia voči nemu žiaden takýto nárok nemajú. Žalovaní sa usilujú vytvoriť stav, kedy im zostane byt nadobudnutý neplatnou zmluvou a žalobcovia prídu o svoje vlastníctvo a nemajú ani právny titul pre domáhanie sa náhrady. Keby sa žalovaní, ktorých konanie žalobcovia označili za ľahkovážne, aspoň trochu zaujímali odkiaľ a ako nadobudol byt 23-ročný p. F. (kúpnu zmluvou zo dňa 12.05.2006, keď žalovaní ho kupovali 10.07.2006, teda o necelé dva mesiace), zistili by, že ho nadobudol od p. A., ktorý v čase prevodu nebol jeho majiteľom ani tri mesiace. Dovolanie žalovaných podľa žalobcov nezodpovedá kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 ani v § 432 ods. 2 CSP, preto žalobcovia navrhli jeho odmietnutie podľa § 447 CSP.

5. Pôvodný žalobca 1/ V. A., nar. XX.XX.XXXX dňa XX.XX.XXXX zomrel, preto dovolací súd rozhodol podľa § 63 ods. 1 - 3, § 161 ods. 1, 2 a § 438 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku o

pokračovaní v dovolacom konaní s jeho dedičmi, ktorými sú v zmysle uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3D/36/2020, Dnot 43/2020 zo dňa 16.03.2021, právoplatného 16.03.2021, V. A., nar. XX.XX.XXXX a F. M., nar. XX.XX.XXXX.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP; ďalej aj „najvyšší súd“ príp. „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú jeho opodstatnenosť. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

8. Dovolací súd v súlade s nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 15/2021 z 25.05.2021 pri posudzovaní, či dovolatelia dostatočne vymedzili dovolací dôvod, posudzoval text dovolania autenticky ako celok (pozri aj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020) a vychádzajúc z obsahu dovolania v zmysle § 124 CSP dospel k záveru, že dovolatelia okrem dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP namietli aj tzv. vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP (keď pri vymedzovaní právnej otázky uviedli, že odvolací súd sa nesprávne vysporiadal s ich námietkami pri vyriešení predbežnej právnej otázky spočívajúcej v posúdení zmluvy, na základe ktorej nadobudli nehnuteľnosť od predávajúceho F. F., vôbec nezobral do úvahy dobrú vieru a dobromyseľnosť žalovaných 1/ a 2/ a nevysporiadal sa s ich námietkou, že súd rozhodujúci v prvej inštancii nekonal v súlade s ustanoveniami OSP a nesprávne posúdil vec z hľadiska hmotného aj procesného práva s poukazom na § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) OSP.“ Dovolací súd preto primárne skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania vychádzajúcu z tohto dovolacieho dôvodu.

9. Z ustanovenia § 420 písm. f) CSP vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia

vykonaných dôkazov (viď rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. 251/03).

10. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že súdy v základnom konaní vychádzali zo skutkového zistenia, že právna predchodkyňa (pôvodných) žalobcov X.. D. A. stratila spôsobilosť mať práva a povinnosti smrťou dňa 27.01.2006. Okresný súd právne dospel k záveru, že z tohto dôvodu je plná moc, ktorú mala udeliť E. O. na odpredaj vyššie označeného bytu neplatná a absolútne neplatná je aj kúpna zmluva zo dňa 09.02.2006, urobená na základe tohto splnomocnenia rovnako, ako sú neplatné všetky nasledujúce kúpne zmluvy, vrátane kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi F. F. a žalovanými 1/ a 2/. Odvolací súd (v bode 13. odôvodnenia jeho rozsudku) potvrdil správnosť záveru súdu prvej inštancie o neplatnosti prevodu vlastníckeho práva z dôvodu straty spôsobilosti X.. D. A. mať práva a povinnosti úmrtím, ako aj správnosť jeho záveru o neplatnosti následných prevodov nehnuteľnosti s poukazom na právnu zásadu, že nikto nemôže na druhého previesť viac práv, ako má sám. Vysvetlil (v bode 15.2. rozsudku, citovanom žalovanými v dovolaní - viď bod 3.2. tohto rozsudku najvyššieho súdu), že odvolacia argumentácia žalovaných 1/ a 2/ tvrdiacich, že nie sú nositeľmi pasívnej legitímácie v spore, lebo nadobudli nehnuteľnosť od F. F., ktorý nebol stranou sporu a rozsudok voči nemu nemôže mať žiadne právne následky, je vo vzťahu k žalobnému petitu neopodstatnená. Žalobcovia sa domáhali určenia, že vec (prevádzaný byt s prísl.) patrí do dedičstva po poručiťke, ktorej vlastnícke právo v čase smrti sporné nebolo, voči súčasným vlastníkom nehnuteľnosti. Vo vzťahu k F. F., ako uviedol odvolací súd, nie sú žalobcovia aktívne legitímovaní na podanie žiadnej určovacej žaloby, keďže by do úvahy prichádzala iba neplatnosť kúpnej zmluvy, kde však absentuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení (súd má určiť aktuálny právny stav). Právna úprava Civilného sporového poriadku umožňuje určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z nijakého osobitného právneho predpisu nevyplýva. V danom prípade je potrebné otázku neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej žalovanými 1/ a 2/ s F. F. riešiť iba ako otázku predbežnú. Odvolací súd sa teda v odôvodnení svojho rozsudku s námietkami dovolateľov prednesenými v odvolacom konaní podľa dovolacieho súdu vysporiadal korektným spôsobom.

11. Na základe dovolacích výtiek, že odvolací súd vôbec nezobral do úvahy dobrú vieru a dobromyseľnosť žalovaných 1/ a 2/ (vo vzťahu k posúdeniu zmluvy, na základe ktorej nadobudli nehnuteľnosť od predávajúceho F. F.) a súd rozhodujúci v prvej inštancii nekonal v súlade s ustanoveniami OSP a nesprávne posúdil vec z hľadiska hmotného aj procesného práva s poukazom na § 205 ods. 2 písm. b), d) a f) OSP dovolací súd zdôrazňuje, že prejednáváná vec má charakter súdneho sporu bez ohľadu na to, či sa spravoval Občianskym súdnym poriadkom (v čase jeho začatia), alebo Civilným sporovým poriadkom (v čase rozhodovania odvolacieho aj dovolacieho súdu). Súdy sú teda povinné aplikovať ustanovenia právnych noriem týkajúce sa dôkazného bremena, ktorého nositeľmi sú strany sporu. Žalovaní 1/ a 2/ otázku svojej dobromyseľnosti pri nadobudnutí vlastníckeho práva k bytu síce nadniesli v konaní pred súdom prvej inštancie, ale bez toho, aby predniesli relevantné skutkové tvrdenia a následne ich pravdivosť preukázali. Žalovaný 1/ na pojednávaní dňa 25.03.2009 uviedol, že byt kupovali v dobrej viere a keď vybavovali úver (na zaplatenie jeho kúpnej ceny, pozn. dovolacieho súdu), potrebovali potvrdenie z katastra nehnuteľností a zistili, že boli určité prevody a oni sú viacerí z vlastníkov, avšak kataster nehnuteľností im potvrdenie pre banku vydal a banka im dala úver. Žalovaná 2/ na tom istom pojednávaní iba tvrdila, že byt kupovali od vlastníka F. F. a nemali dôvod ďalej pátrať, pátrať začali až po tom, čo zistili následne. Ak odvolací súd nezobral do úvahy dobromyseľnosť žalovaných 1/ a 2/ (z rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, že jej existenciu žalovaní 1/ a 2/ ako odvolatelia namietali), konal tak vychádzajúc z obrany žalovaných 1/ a 2/, ktorí relevantne a kvalifikovane v tomto smere nenamietali a neposkytli ani neoznačili žiadne dôkazy na preukázanie ich všeobecných tvrdení o tom, že boli pri kúpe bytu dobromyseľnými.

12. Dovolací súd k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uzatvára, že doposiaľ vykonané dokazovanie dostatočne odôvodňuje závery prijaté súdom prvej inštancie aj súdom odvolacím a dovolanie je nedôvodné. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní

formulovať nové skutkové závery a nie je oprávnený preskúmať ani správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). Dovolací súd v hodnotení dôkazov súdmi nižších stupňov nezistil pochybenie, ktoré by bolo v extrémnom rozpore s obsahom spisu. Rovnako nezistil nijaké porušenie procesného kódexu (dovolateľmi tvrdené porušenie ustanovení § 205 ods. 2 písm. b), d), f) OSP). Iba takéto závažné pochybenie by totiž predstavovalo odňatie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

13. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

14.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, ale v jej riešení senátmi odvolacieho súdu sa prezentuje nejednotnosť (právne názory senátov odvolacieho súdu sa pri jej riešení neustálili a nezjednotlili) brániaca vytvoreniu ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. V prípade, ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, je jeho (procesnou) povinnosťou: a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b) označením konkrétnych (odlišných, napríklad aj navzájom si protirečiacich) rozhodnutí odvolacieho súdu doložiť, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom skutočne rozhodovaná rozdielne. V rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/78/2017 najvyšší súd doslovne uviedol, že v takom prípade je dovolateľ „povinný dovolací dôvod vymedziť označením rozhodnutí odvolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery)“.

15. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolatelia (zastúpení v základnom aj dovolacom konaní kvalifikovanou advokátkou) za otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (hoci ju explicitne neformulovali) označili vyriešenie konkurencie dvoch základných (starorímskych) právnych princípov slúžiacich na ochranu vlastníka, a to princípu „nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“, t. j. „nikto nemôže na druhého previesť viac práv, ako má sám“ chrániacej pôvodného vlastníka, s princípom ochrany dobromyseľného nadobúdateľa vlastníctva. Na doloženie tvrdenia, že predmetná právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne označili rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/319/2017 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015.

16. Dovolací súd ale zhodne s dovolateľmi (viď predposlednú vetu bodu 3.2. a bod 8. tohto rozsudku) poukazuje na to, že súdy nižších inštancií takto vymedzenú dovolaciu právnu otázku (z dôvodu uvedeného v závere bodu 11. tohto rozsudku) neriešili (teda rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo závislé od jej vyriešenia). Rozhodnutia súdov nižších inštancií totiž primárne záviseli od vyriešenia právnej otázky, či právna predchodkyňa žalobcov X.. D. A. po strate spôsobilosti mať práva a povinnosti v dôsledku smrti dňa 27.01.2006 mohla dňa 08.02.2006 udeliť platnú plnú moc na jej zastupovanie Ľ. O. (okresný súd aplikoval ustanovenia § 7 ods. 1, 2 OZ o spôsobilosti fyzickej osoby

mať práva a povinnosti a §§ 37 ods. 1 a 38 ods. 1 OZ o (ne)platnosti právnych úkonov) a sekundárne platnosť kúpnej zmluvy (prvej) zo dňa 09.02.2006 uzavretej týmto splnomocnencom za poručiťku ako predávajúcu a následne platnosť všetkých ďalších nasledujúcich kúpnych zmlúv.

17. Najvyšší súd nad rámec uvedeného vyššie poukazuje na to, že rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/71/2011 a Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6Co/319/2017 a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 549/2015, ktorými malo byť doložené tvrdenie, že nastolená právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, v podstate zhodne poukazujú na možnosť riešenia kolízie zhora uvedených právnych princípov výnimočným nalomením zásady nemo plus iuris poskytnutím ochrany dobrej viere nadobúdateľa. Dovolatelia teda neoznačili konkrétne odlišné, napríklad aj navzájom si protirečiacie rozhodnutia dovolacieho súdu riešiacie uvedenú kolíziu rozdielne [t. j. neoznačili rozhodnutia dovolacieho, resp. ústavného súdu svedčiacie v prospech ochrany pôvodného (skutočného) vlastníka vecí]. Dovolací súd si je však vedomý existencie takýchto rozhodnutí (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/146/2012, 3Cdo/144/2010, 3Cdo/223/2016, 5Cdo/45/2007, 5MCdo/12/2011, 6Cdo/105/2016, 7Cdo/139/2019 alebo Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 726/2016, I. ÚS 50/2010). Na doplnenie je ale potrebné uviesť, že veľký senát obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa medzičasom v uznesení sp. zn. 1VObdo/2/2020 zo dňa 27. apríla 2021 priklonil k tej časti judikatúry najvyššieho súdu, ktorá v prípade prvého absolútne neplatného právneho úkonu o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zotrúva pri ďalších prevodoch nehnuteľností na zásade nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet. S poukazom na uvedenú zásadu uzavrel (viď bod 84, ods. II., III.), že nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastníak nehnuteľností. Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. V iných prípadoch právna úprava de lege lata nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje.

18. Z vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že dovolanie dovolateľov je v zmysle § 420 písm. f/ CSP prípustné, avšak nie je dôvodné, preto rozhodol o jeho zamietnutí (§ 448 CSP). Dovolanie podané s poukazom na § 421 ods. 1 písm. c/ CSP nebolo odôvodnené prípustnými dôvodmi a dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP, čo by bolo (v prípade, ak by dovolací súd neposudzoval vadu zmätočnosti) dôvodom jeho odmietnutia v zmysle § 447 písm. f/ CSP.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené posúdenie dovolania dovolací súd o návrhu dovolateľov na odklad právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 444 ods. 1, 2 CSP osobitne nerozhodoval zohľadniac, že dovolatelia svoj návrh ani neodôvodnili konkrétnymi dôvodmi hodnými osobitného zreteľa.

20. V dovolacom konaní úspešným žalobcom najvyšší súd priznal voči žalovaným (dovolateľom) náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok